

Innspill til ny Stortingsmelding om offentlige anskaffelser

NHO viser til Nærings- og fiskeridepartementets ønsker om innspill til det forestående arbeidet med ny stortingsmelding om offentlige anskaffelser.

Nå som nytt juridisk rammeverk for offentlige anskaffelser langt på vei er på plass ved innføring av ny lov og forskrifter om offentlige anskaffelser, er vi glad for at regjeringen følger opp en enstemmig næringskomite og vil fremme en stortingsmelding om temaet.

Det offentlige kjøper årlig varer og tjenester for om lag 500 mrd. kroner. Hvordan offentlige innkjøp utøves og gjennomføres er svært avgjørende for alle bedrifter som har det offentlige som marked. Videre er offentlige innkjøp en drivkraft for å endre markedets karakter og bidra til innovasjon, næringsutvikling og skape hjemmemarked for løsninger som senere kan være aktuelle for et internasjonalt marked. Vi er også opptatt av at åpne og velregulerte anskaffelsesmarkeder bidrar til en mer effektiv utnyttelse av det offentliges penger og til forbedring av kvaliteten av offentlige tjenester og løsninger.

For å realisere potensialet i offentlige innkjøp, er det derfor viktig at innkjøperne settes i stand til å utnytte et effektivt verktøy til å fremme målsettinger innenfor innovasjon, seriositet, klima- og miljø, mv. I vårt innspill ønsker vi å trekke frem følgende elementer som vi mener meldingen bør behandle:

1. Styrking av datagrunnlaget
2. Økt kompetanse, lederforankring og profesjonalisering
3. Sikre små- og mellomstore bedrifters muligheter
4. Nye verktøy som stimulerer innovasjon
5. Forsert digitalisering
6. Støtte opp under samfunnsansvar og seriositet
7. Bidra til bedre håndhevelse av reglene

Nedenfor følger mer utdypende kommentarer og forslag knyttet til disse punktene.

1. Styrking av datagrunnlag

I St. melding nr. 36 (2008-2009) *Det gode innkjøp*, ble det understreket et klart behov for å bedre datagrunnlaget om offentlige innkjøp, herunder mer kunnskap om totalt innkjøpsvolum, hvem som kjøper og hva som blir kjøpt fra hvilke leverandører. Etter vår vurdering har det ikke skjedd særling mye på dette området i ettertid.

I lys av feltets omfang og betydning er det overraskende at det ikke er lagt bedre til rette for å etablere et solid datagrunnlag for bedre innsikt og analyser på området, samt sikre bedre måling og evaluering av innsatsen. Uten et godt datagrunnlag blir det et svakt styringsgrunnlag for myndighetene og mer krevende å ta treffsikre politiske beslutninger med hensyn til forbedringer.

Et bedre datagrunnlag vil også være positivt for oppdragsgivere, bl.a. gi et grunnlag for benchmarking, evaluering og strategisk planlegging og oppfølging. Bedre kjennskap til anskaffelsesmarkedet vil også være svært nyttig.

For leverandørene, kan dette gjøre det enklere å identifisere forretningsmuligheter, markedsundersøkelser, produktutvikling, mv.

Forslag:

- Det bør igangsettes et arbeid med å styrke datagrunnlaget og NHO deltar gjerne i dialogen om hvordan et slikt grunnlag kan utformes.

2. Økt kompetanse, lederforankring og profesjonalisering

Gode regler gir ikke gode innkjøp alene. En Menon-rapport fra 2013 viser at det offentlige kan spare 20-30 mrd. kroner på økt profesjonalisering. For å bedre utnytte markedets muligheter, er det avgjørende at innkjøpsmiljøene gjøres mer kompetente med hensyn til innkjøpsfaglig kompetanse, markedskompetanse og regelverkskompetanse. Kompetente innkjøpere er en forutsetning for at myndighetene skal realisere sine ambisjoner innen digitalisering, det grønne skiftet, næringsutvikling, innovasjon og effektiviseringsgevinster.

Dette krever aktiv prioritering av, og en mer strategisk forståelse for, innkjøpsfunksjonen. Innkjøpsarbeidet må organiseres slik at det sikrer god kompetanse hos innkjøpere og samtidig fremmer konkurranse og aktivitet hos leverandørene. Samtidig er tydelig ledelsesforankring av innkjøpsaktivitetene i det offentlige en sentral forutsetning for profesjonelle og korrekte innkjøp. Dette er en stor utfordring i dag, der manglende kompetanse ofte også er årsaken til brudd på regelverket for offentlige anskaffelser.

Derfor bør det legges til rette for tiltak som sikrer bedre styring og kontroll av innkjøpsaktivitetene. Det forutsetter at innkjøperne kjenner markedet de opererer innenfor, noe som igjen betyr at offentlige virksomheter og etater må ha kompetente innkjøpere.

Difi har utarbeidet mye godt veiledningsmateriale på anskaffelsesområdet. Vår erfaring er likevel at dette veiledningsmaterialet blir for generelt og at samarbeid på bransjenivå om konkrete produkt- og tjenestesegmenter gjerne gir bedre resultater. Det er derfor viktig å styrke samhandlingen mellom offentlige innkjøpere og private leverandører innen konkrete bransjer og anskaffelsesområder.

Videre er utdanningstilbudet innen offentlige anskaffelser ved landets høgskoler og universiteter svært begrenset, og forskningen er mangelfull. Derfor foreslår NHO et kompetanseløft som organiseres gjennom et Anskaffelsesakademi, hvor utdanningsinstitusjoner, offentlige virksomheter, samt NHO, KS og Difi engasjeres. Akademiets rolle er å bidra til å igangsette og administrere forskningsprogrammer og utdanne flere PhD-stipender på området.

I tillegg mener NHO at det vil kunne være ressursbesparende både for innkjøpere og leverandører å etablere en *helpdesk* for innkjøpere som de kan nyttiggjøre seg ved en konkret anskaffelse. Å gjøre ting riktig fra starten er ressursbesparende.

Forslag:

- Utvikle en strategi for hvordan offentlige virksomheter og etater bedre kan drive strategisk ledelse gjennom offentlige anskaffelser, herunder sikre at innkjøpsfunksjonen er en integrert del av både virksomhetsstyringen og et bidrag til samfunnsoppdraget.
- Etablere et Anskaffelsesakademi som en del av kompetanseløftet på offentlige innkjøp.
- Opprette en *helpdesk* for innkjøpere som har enkle bistandsbehov.

3. Sikre små og mellomstore bedrifters muligheter

Mindre bedrifter er en viktig ressurs og viktig i lokalt næringsliv landet rundt, fordi de skaper verdier og arbeidsplasser. De fleste bedrifter i Norge er små, og mange av dem er gründerbedrifter med nye, spennende, innovative produkter og løsninger. Det offentlige har innenfor regelverkets ramme stor mulighet til å legge til rette for at også mindre bedrifter får delta i konkurransen. Det er viktig at man sikrer bredest mulig deltakelse fra næringslivet om offentlige kontrakter.

NHO har ved flere anledninger pekt på at *praktisering* av regelverket har gjort at konkurransevilkårene for små og mellomstore bedrifter er vanskelig. NHO vil understreke at det ikke er regelverket som er problemet, men anvendelsen og praktiseringen. Det nye EU-direktivet har forsøkt å imøtekomme små- og mellomstore bedrifters behov ved å forenkle kvalifikasjons- og dokumentasjonskravene, og legge til rette for oppdeling av store kontrakter.

Sentralisering av anskaffelsene

NHO støtter behovet for større grad av sentralisering av anskaffelsene for å realisere bedre og mer effektive innkjøp. Likevel har vi presisert at dette ikke må stå i veien for at mindre bedrifter også kan delta i konkurransen om oppdragene. NHO er opptatt av at konkurransegrunnlaget må utformes på en slik måte at mindre bedrifter kan konkurrere på like vilkår med de store landsdekkende bedriftene. I tillegg må innkjøpssentraler ikke alene bli styrt ut fra hva som kan spares i kroner og ører, men ut fra gevinsten totalt sett for samfunnet.

Pris som tildelingskriterium

Erfaringen blant NHOs medlemmer er at pris ofte vektlegges for høyt i offentlige kontrakter, på bekostning av elementer som gjennomføringsevne, kvalitet, innovasjon og miljø. Stortingsmeldingen bør uttrykke en klar forventning om at anskaffelser skal bidra til både effektivitet og kvalitet i offentlig sektor, samt fremme næringsutvikling.

Terskelverdier

NHO har vært særlig kritisk til heving av terskelverdien. En så pass kraftig heving som har blitt gjort, mener vi er en ulempe for små bedrifter som ikke har relasjoner til oppdragsgivere. Vi får mange tilbakemeldinger fra bedrifter om at det har blitt mer krevende å delta i konkurransen om oppdragene.

Doffin har vært og er en velfungerende markedsplass for bedrifter som ønsker å selge til offentlig sektor. Kunngjøring av anskaffelsene er samfunnsmessig viktig, og særlig for oppdrag som overstiger 500.000 kr. Både etablerte og nyetablerte bedrifter nyter godt av kunngjøringene og kan tilby sine tjenester og produkter i forutsigbare konkurranser, uavhengig av postnummer og relasjoner til innkjøperne.

Bruk av standardkontrakter

I bransjer med mange ulike oppdragsgivere er det spesielt relevant med standardiserte og balanserte kontrakter. Forutsigbare og omforente kontraktsvilkår kan gi flere tilbydere, færre tvister og redusere behovet for risikopåslag. Dette er viktig både for små og store leverandører.

På en rekke kontraktsområder er det utarbeidet standardkontrakter ved bruk av offentlige anskaffelser. Slike standardkontrakter er utarbeidet av oppdragsgivere og leverandører i fellesskap. For å forenkle anskaffelsesprosessen, er det viktig at oppdragsgivere er lojale til disse kontraktene, slik at leverandørene slipper å forholde seg til endrede krav hver gang en anskaffelse skal gjennomføres. Dette er forenkling i praksis.

Forslag:

- Meldingen bør inneholde en småbedriftsstrategi for offentlige anskaffelser hvor det er et uttalt mål å sikre de mindre bedriftenes deltagelse i offentlige konkurranser.
- Det bør igangsettes et arbeid med å evaluere sentraliserte innkjøp og den nasjonale terskelverdiens konsekvenser for konkurransen i markedet, særlig mht de små- og mellomstore bedriftene.
- Det bør utarbeides en enkel anbudsportall med en lav terskelverdi slik at små bedrifter får tilgang til markedet (Lille Doffin).
- Risikofordelingen i kontrakter skal være balanserte, også på de områder det ikke finnes standardkontrakter.

4. Nye verktøy som stimulerer innovasjon

Norge står overfor krevende omstillinger. Vi skal finne vår vei til lavutslippssamfunnet. Samtidig står vi overfor store demografiske endringer som vi ennå ikke har sett de fulle konsekvensene av. Næringslivet er en viktig samarbeidspartner for å bidra til en mer innovativ offentlig sektor. Offentlig sektor kan også være en viktig pådriver for innovasjon i næringslivet. Offentlige anskaffelser kan være et godt virkemiddel for å få frem løsninger som ikke finnes fra før og bidra til at disse skaleres opp i markedet.

Stortingsmeldingen bør vurdere hvordan anskaffelser kan styrkes som virkemiddel for å drive frem ny teknologi og nye løsninger, og også vurdere hvilke virkemidler som skal til for å få til kommersialisering av teknologi som utvikles gjennom offentlige anbud.

Innovasjon gjennom anskaffelser skjer ikke av seg selv. Det er en modningsprosess som starter med at man blir oppmerksom på muligheten, tilegner seg prosesskunnskap og forstår hvilke krav det setter til egen organisasjon for å lykkes. Modningsprosessen kan fremskyndes gjennom tydelige signaler fra eiere, erfaringsdeling på tvers av offentlige virksomheter og gjennom god veiledning. Selv om brukervennlig digital veiledning styrkes vil det fremdeles være behov for operativt arbeid ute i de offentlige virksomhetene.

Risikovilje mangler

For å lykkes med innovasjon må man ofte ta risiko. Flere undersøkelser viser at offentlige innkjøperes hovedfokus er på etterlevelse av lover og regler og i liten grad på innovasjon. Svak vektlegging av innovasjon i offentlig innkjøp kan i stor grad knyttes til særtrekk ved offentlig sektor, bl.a. svake økonomiske incentiver for innovasjon, liten sammenheng mellom innsats, resultat og belønning, manglende

kompetanse om hvordan man praktisk kan gjennomføre innovative offentlige innkjøp. I tillegg vet vi av erfaring at flere innovative prosjekter har en omdømmemessig nedside, siden noen innovasjoner vil gå galt. Mange av endringene er langsiktig i sin karakter og vil kun gi plunder og heft på kort sikt.

Stortinget har i et anmodningsvedtak bedt regjeringen utrede hvordan en risikoordningen for offentlige anskaffelser kan utformes for å stimulere til flere innovative offentlige innkjøp. Regjeringen har i industrimeldingen skissert en løsning som i praksis er en utvidelse av OFU-ordningen, slik NHO leser det.

NHO gjentar derfor behovet for mer offensive grep som kan bidra til å løse utfordringene relatert til særtrekkene ved offentlig sektor, og på den måten bidra til å fremme risikoviljen i offentlig sektor. Vi har tidligere tatt til orde for å etablere en søknadsbasert tilskuddsordning som avlaster offentlige virksomheter som ønsker å foreta særlig krevende innovative innkjøp. Ordningen kan i første omgang innføres som en prøveordning rettet mot spesielle utfordringer (klima, miljø, helse- og omsorg, osv).

Møteplasser og god leverandørdialog

Videre er NHO glad for regjeringens engasjement og bidrag til Nasjonalt program for leverandørutvikling. Programmet kan karakteriseres som et effektivt lavterskeltilbud for å fremme innovasjonsfremmende anskaffelser. Erfaringen er at etablering av møteplasser mellom innkjøpere og leverandører i en tidlig fase i innkjøpsprosessen skaper gode markeds plasser og bedre vilkår for innovasjon. Det handler blant annet om å redusere usikkerhet og skape trygge rammer for samhandling innenfor rammene av regelverket for offentlige anskaffelser. Innsatsen overfor leverandørutviklingsprogrammet må fortsette.

Innovasjon kan ivaretas gjennom ulike verktøy og prosedyrer, herunder som OFU-ordningen, forhandlet konkurranse, konkurransepreget dialog og innovasjonspartnerskap. OFU-ordningen åpner ikke i samme grad som en forhandlet konkurranse, konkurransepreget dialog eller innovasjonspartnerskap til åpne anbudsprosesser der det konkurreres både om ideer og utviklingsmidler. OFU-kontraktene er en avtale med en eller flere leverandørbedrift(er) og en offentlig virksomhet om å utvikle et konkret produkt sammen med virksomheten.

Forslag:

- Arbeidet med å få på plass en søknadsbasert tilskuddsordning som avlaster offentlig virksomheter som ønsker å forta særlige krevende innovative innkjøp må forseres. Vi foreslår at det etableres en slik prøveordning ifm statsbudsjettet 2018, men som gis bredere omtale og innretting i stortingsmeldingen.
- Innsatsen overfor leverandørutviklingsprogrammet må videreføres.

5. Forsert digitalisering

Digitalisering vil være det beste virkemiddel for effektivisering og forenkling av offentlige anskaffelser. Norge har kommet et stykke på vei, men mye gjenstår. EU-direktivet for offentlige anskaffelser har som utgangspunkt at all kommunikasjon mellom oppdragsgiver og leverandør skal foregå elektronisk. Digital informasjonsflyt gir forenklet tilbudsforberedelse, innlevering, evaluering og arkivering. En av de store effektene av digitalisering, men som bare er en bieffekt, er all den datainformasjon som man får «gratis».

Dokumentasjon av kvalifikasjonskrav som oppdragsgivere etterspør forenkles nå gjennom en ESPD-ordning. NHO mener likevel at det haster med å etablere en dokumentasjonsbase som gir leverandørinformasjon direkte fra offentlige registre, samt data som er lagt inn av leverandørene, slik at leverandørene også ved tildeling av kontrakt ikke må innhente og dokumenter alle kvalifikasjoner rent fysisk. Oppdragsgivere kan i stedet benytte databasen.

Dagens veiledning for anskaffelser består av veiledere, maler og eksempler i PDF format. Det er ikke funksjonalitet for å tilpasse eller sortere informasjon etter brukerens behov, og heller ikke funksjonalitet for produksjon av dokumenter. Konkurransgjennomføringsverktøy (KGV) er først og fremst en løsning for distribusjon av konkurransegrunnlag og mottak av tilbud. En brukervennlig digital veiledning bør dekke hele anskaffelsesforløpet fra behovserkjennelse til kontraktsoppfølging.

Forslag:

- Arbeidet med å etablere en dokumentasjonsbase som gir leverandørinformasjon direkte fra offentlige registre påskyndes.
- Arbeidet med utarbeidelse av helelektroniske anskaffelser trappes ytterligere opp.

6. Støtte opp under samfunnsansvar og seriøsitet

Offentlige anskaffelser kan brukes som verktøy for å fremme viktige samfunnspolitiske mål. Det har i de senere år vært økt oppmerksomhet for å sikre at offentlige oppdragsgivere påvirker samfunnsutviklingen ved å stille krav til bedriftenes adferd når de deltar i konkurranser om offentlige kontrakter.

Forskrift om bruk av lærlingklausuler ved offentlige anskaffelser

Lærlingklausuler vil bidra til å gi lærebedrifter bedre markedsbetingelser. Det er nå en pliktregel og utgangspunkt for de aller fleste innkjøp. Hensikten er å fremskaffe flere lære plasser og motvirke useriøsitet i arbeidslivet. Godkjente lærebedrifter må ha et opplæringsopplegg som forutsetter at bedriften har en seriøs og faglig orientert profil med vekt på kvalitet i produksjonen. Forskriften legger til grunn at det må være behov for lære plasser i faget, og at tilbyder kan fritas fra plikten ved forgjeves forsøk på å skaffe lærling til en kontrakt. Det er i dag ca. 170 lærefag innen de fleste bransjer og sektorer.

I henhold til NHOs Kompetansebarometer er fagarbeidere sterkt etterspurt blant mange bedrifter. Framskrivninger fra SSB viser at Norge vil mangle flere tusen fagarbeidere om få år om vi ikke lykkes med å utdanne flere. En avgjørende faktor er et tilstrekkelig antall lære plasser til unge og voksne søkere. I dag er det flere tusen kvalifiserte søkere som ikke får tilbud om lære plass. Det er frivillig å være lærebedrift, men noen må påta seg denne oppgaven. Tradisjonelt har egen rekruttering av fagkompetanse vært hovedhensynet, men i stadig større grad legges det nå vekt på samfunnsansvaret. Flere virksomheter bør kunne lære opp lærlinger også utover det de trenger til egen rekruttering. En lærling er en midlertidig ansatt med arbeidsavtale og lærekontrakt som regulerer selve læreforholdet etter kompetansemålene i læreplanen.

Miljø

Det er viktig at meldingen er tydelig på forventninger knyttet til vektlegging av miljøhensyn når det offentlige kjøper inn produkter og tjenester. Næringslivet, herunder særlig industrien, er i en kontinuerlig prosess med hensyn til å få økt energi- og ressurseffektivisering, samt redusere utslipp og klimagasser og prioriterte miljøfarlige stoffer. Vektlegging av miljøhensyn kan føre til større markedsandeler for et miljøvennlig norsk næringsliv og industri.

NFD har nylig hatt en høring på en forskriftsbestemmelse om at miljø bør vektlegges minimum 30 % ved alle offentlige kontrakter der det er relevant. NHO er positiv til dette, men mener bestemmelsen må styrkes ytterligere, og at det bør utvikles modeller for å evaluere blant annet miljøkriterier.

Kamp mot korrupsjon

Kampen mot korrupsjon innenfor offentlig sektor er viktig. Det er viktig at det offentlige bevilger ressurser til kontroll, tilsyn og revisjon av anskaffelser. For å få et tilstrekkelig fokus på dette viktige arbeidet mener NHO at tilsynsleddet må styrkes og viser til vårt forslag om tilsyn av offentlige anskaffelser.

Videre har NHO påpekt at f.eks. heving av terskelverdien kan bidra til økt risiko for korrupsjon.

I en svensk rapport utarbeidet av Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO), som er en selvstendig komite under det svenske Finansdepartementet, blir det hevdet at det er utvilsomt at en hevet terskelverdi vil lede til redusert innsyn og økt risiko for korrupsjon. I tillegg utales det at dette vil føre til at det offentliges utgifter blir større.

Forslag:

- Forskriften om lærlingklausuler legger blant annet til grunn at det skal være et konkurransefortrinn å være seriøs bedrift. Det bør igangsettes en analyse av hvilke kvalitetskriterier som kjennetegner bedrifter tilknyttet en lærlingordning, som intern opplæringsplan, produktutvikling, innovasjon, omsetning og økonomisk resultat.
- Det igangsettes et arbeid med utarbeidelse av evalueringsmodeller ved bruk av bl.a. miljø som kriterium.

7. Bidra til bedre håndhevelse av reglene

I dag er det for små konsekvenser for offentlige innkjøpere som foretar handlinger i strid med regelverket. Dette bidrar til å svekke oppslutningen om offentlige anskaffelser som virkemiddel, både i det offentlige og i næringslivet.

Håndhevelsesreglene har til formål å sikre at leverandører har adgang til hurtige og effektive klageprosedyrer, dersom kontraktene er tildelt i strid med regelverket for offentlige anskaffelser. Håndhevelsesreglene er derfor en viktig del av regelverket om offentlige innkjøp og er et unikt eksempel i EØS-sammenheng på hvordan EØS-rettigheter kan håndheves fullt ut på nasjonal plan.

EU-kommisjonen har nylig gjennomført en undersøkelse og avlagt en rapport til Europaparlamentet og Rådet om håndhevelsesdirektivets effektivitet, jf COM(2017)28 final. Kommisjonen har gjennomført en evaluering av klagereglenes resultater hvor det understrekes at det er en generell tendens at der hvor rettsbeskyttelsen sikres ved hjelp av administrative klageinstanser (bindende) i stedet for den alminnelige domstol, er mer effektiv. Dette bekreftes av et stort antall respondenter i den offentlige høringen (74,7 %) som mente at prosedyrene ved bruk av spesialiserte klageorganer tar kortere tid og gir kvalitativt bedre avgjørelser.

KOFA

Det er domstolen i dag som fatter bindende avgjørelser i anskaffelsessaker. For de fleste norske bedrifter er det for dyrt å gå til domstolen. NHO har flere ganger påpekt at KOFA bør etableres som et klageorgan som fatter vedtak med bindende virkning. EU-kommisjonens undersøkelse, støtter NHOs argumenter om at et administrativt bindende klageorgan vil være mere effektivt og dermed samfunnsnyttig som helhet.

Tilsyn

Gode systemer for å sikre etterlevelse av anskaffelsesreglene er et viktig fundament for å sikre effektiv konkurranse. I Norge er det i realiteten bedriftene selv som må overvåke det offentlige

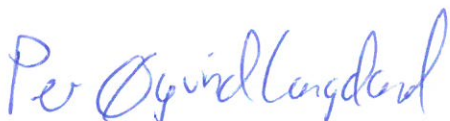
anskaffelsesmarkedet ved å angripe ulovlige og feilaktige kontraktstildelinger. Det eksisterer i dag ikke et offentlig organ som har myndighet til å overvåke og føre tilsyn med markedet for offentlige anskaffelser. NHO mener et slikt organ bør etableres, og det er naturlig å legge kompetansen til Konkurransetilsynet.

Forslag:

- KOFA må styrkes som klageorgan med de sanksjonsbeføyelser som i dag ligger til domstolen.
- Konkurransetilsynet tillegges kompetanse for å føre tilsyn med markedet for offentlige anskaffelser.

NHO stiller seg til disposisjon for ytterligere utdypinger rundt disse punktene og videre dialog om arbeidet med stortingsmeldingen.

Med vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Næringspolitisk avdeling

Per Øyvind Langeland
avdelingsdirektør

Arnhild Dordi Gjønnes
advokat

Vedlegg 1

Vedlegg 1:

Eksempler på gode anskaffelser og praksis:

1. Innen avfall -og gjenvinning er det interkommunale selskapet VESAR et godt eksempel på en profesjonell bestiller. Helt siden 1990-tallet har VESAR brukt profesjonelle private avfalls- og gjenvinningsselskaper til å utføre innsamling og videre behandling av husholdningsavfall, herunder drift av kommunale gjenvinningsstasjoner. SSBs KOSTRA-regnskap viser at VESAR i dag har lavt avfallsgebyr og høy grad av materiellgjenvinning av husholdningsavfall.
2. Et annet eksempel på gode anskaffelser innen gjenvinningssektoren er Sarpsborg kommune som nylig tildelte en fem år lang kontrakt for avfallshåndtering. I anbudet ble pris vektlagt 40 %, mens miljø og arbeidsvilkår telte 60 %. Resultatet ble et godt miljøanbud, blant annet med to helelektriske renovasjonsbiler.
3. EU-kommisjonen har gitt midler til et prosjekt som utføres bl a av Datalab under navnet digiwhist (digital whistleblower). I tillegg til Datalab er følgende med i prosjektet; Cambridge University (UK), Hertie school of Governance (GER), Catholic Univeristy Milan (I) og Government Transparency Institute (HU). Prosjektet dekker alle EU-land, samt Norge, Sveits og Georgia. Prosjektet gjennomgår hvilke data de ulike land har på området offentlige anskaffelser og hvilken effekt dataen har på markedet.

Eksempel på dårlig anskaffelsespraksis:

4. Politiet begrenset anskaffelsen av hotellanskaffelser til kun landsdekkende hotell. Basert på konkurransegrunnlagets kravspesifikasjon ble frittstående hotell og mindre hotell utelatt fra konkurransen.

